

FORGE FRÅN GHOST HYLLAR OZZY

Sweden Rock MAGAZINE

SVERIGES ENDA HÅRDROCKSTIDNING

URIAH HEEP
Snart i Sverige

PARKWAY DRIVE
Möt dem i Japan

DANKO JONES
Underskattade

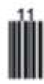
76 RECENSIONER

ACE FREHLEY

”Han blev Kiss mest populära medlem”

TIDSAM 4659-11

7 388465 909902 11
RETURVECKA 51

BLOODBOUND MAD MAX SPOCK'S BEARD FIMBUL WINTER DOOMHERRE
LORD OF THE LOST STEVE MORSE BAND TURKISH DELIGHT

Batte hyllar power metal från USA!

2025
99 SEK
99 DKK
129 NOK
11

Innehåll

8 Jim Peterik & World Stage
9 Batte Out Of Hell
10 Steve Morse Band
12 Thermality
14 Turkish Delight
16 Doomherre
18 Havamal
20 Sister
22 Starmen
24 Lord Of The Lost
26 Ace Frehley
40 Ozzy Tobias Forge
46 Parkway Drive
52 Danko Jones
54 Uriah Heep
58 Bloodbound
60 Spock's Beard
62 Mad Max
64 Fimbul Winter
65 Avdagata
66 Änterbila
68 Blood Red Throne
70 Juryn
71 Recensioner
77 Hexjakt
78 Rob Moratti
80 Novembre
84 Sterbhaus
85 Struck A Nerve
87 Cadaver

Extrasidor

Bara för prenumeranter

91 Clawfinger
97 Lynch Mob
98 Master's Hammer

Ace, thanks for the music!

Jag satte både en och två väckarklockor för att inte försova mig. Ace Frehley skulle släppa sin comebackplatta "Anomaly" och eftersom han likt alla riktiga rockers var nattmänniska gjordes alla intervjuer närmare midnatt New York-tid. Således var det en mycket tidig augustimorgon 2009 som jag för första gången fick chansen att språka med gitarristen som bär ansvaret för att mitt liv är vad det är.

Under årens lopp blev det många fler intervjuer. Efter hans spelning på Sweden Rock Festival 2015 gav jag honom min bok "Kiss: Den osminkade sanningen". Han verkade på riktigt rörd. Snart rotade han runt i sin stora kappsäck i jakt på sin självbiografi "No regrets". Att jag sa att det var lugnt, att jag redan hade hans memoarer, föll för döva öron. Han var märkbart besviken när han inte lyckades hitta en bok, men sken upp när han i en annan väska hittade en bunt idolkort. Med svart tuschpenna skrev han glatt: "Carl – thanks for the book!"

Jag fick ofta intrycket att han var smickrad över att jag hade en så gedigen koll på hans historia. För varje gång vi pratade blev han alltmer frikostig med sin tid. Vid ett tillfälle gav han bara fem intervjuer för den europeiska pressen och de gjordes under en och samma dag. Listigt nog bad jag om den sista luckan. När intervjun egentligen var över frågade jag om han hade mer tid att prata. "For you Carl, anything", sa han medan hans fästmö kittlade honom för att få honom att sluta jobba. Vid det laget hade jag lärt mig att det inte var någon vits att ställa frågor om detaljer från det förgångna. Där fanns det inget att hämta. Däremot blev varje samtal mer ledigt än det förra. Med tiden fick jag en inblick i personen bakom Space Ace.

Ace Frehley har funnits med mig sedan hans gitarrspel gav mitt liv mening för 40 år sedan. Nu finns han inte längre. Att tillsammans med min barndomsvän tillika Kiss-poddaren Alex Bergdahl i det här numret få diskutera vad som gjorde oss – och många andra – så fästa vid Ace känns både fint och skönt.

CARL LINNAEUS, SKRIBENT

NÄSTA NUMMER

DIGITALT 10 DEC • I BUTIK 17 DEC

På grund av Ace Frehleys bortgång har omslagsartikeln om **Kreator** flyttats fram till detta nummer. Vi har hälsat på under inspelningen av nästa album som skett i Sverige. Det blir historier om 80-talets **WASP** och vi korar **årets 50 bästa album**. Det blir intervjuer med **Alter Bridge, Soen, Bullet, Oz** och många fler.

På extrasidorna, som bara du som är prenumerant kan läsa i varje nummer, fortsätter vår följetong om de **200 bästa svenska hårdrocksalbumen**. Det blir en special om **Opeths** "In cauda venenum".

FOTO TALLEE SAVAGE

FOTO RON POWNALL/GETTY IMAGES

Paul "Ace" Frehley innan konserten på Orpheum Theater i Boston den 11 maj 1975. Det var när han spelade i bandet King Kong 1968 som han fick smeknamnet Ace av trummisen Neil Martuscelli, eftersom han var ett ess på att fixa tjejer till sina polare. När han gick med i Kiss var han osäker på om Frehley skulle vara ett bra efternamn på en rockstjärna. Gene Simmons och Paul Stanley föreslog artistnamnet Ace Diamond. Han behöll Frehley.

1951 ACE 2025

EN KOMET HAR SLOCKNAT

AV **CARL LINNAEUS**

En av de mest älskade och inflytelserika gitarristerna har lämnat Tellus för gott. **Carl Linnaeus** och **Alex Bergdahl** berättar innerligt och känslosamt om Kiss oefterhärmlige rymdman **Ace Frehley**.

Den 16 oktober 2025 somnade Paul "Ace" Frehley in, 74 år gammal, efter en hjärnblödning orsakad av ett fall i hans studio hemma i New Jersey. Han lämnar efter sig ett enormt avtryck. För att hylla Kiss egensinnige originalgitarrist låter vi Sveriges två största Kiss-orakel diskutera vad det var som gjorde honom så speciell.

Alex Bergdahl ligger bakom Kiss-podcasten Alex Room Service. Det senaste året har han jobbat som konsult åt svenska Pophouse, som våren 2024 förvärvade Kiss musikkatalog och varumärkesrättigheter. Carl Linnaeus är musikjournalist på Sweden Rock Magazine. Han har intervjuat Ace Frehley ett tiotal gånger och skrivit sex böcker om Kiss, varav fyra ihop med just Alex Bergdahl.

CARL: Ace är tveklöst anledningen till att jag har vigt mitt liv åt musiken och skriver i den här tidningen. Jag upptäckte Kiss någon gång under början av 1985 med "Heaven's on fire" och min första platta blev därför "Animalize" (1984). Sedan såg jag videon till "I love it loud" som var det fräckaste man kunde se som åttaåring. "Creatures of the night" (1982) blev därför nästa inköp. Det var först den tredje plattan jag skaffade, "Alive!" (1975), som blev den första som Ace faktiskt medverkar på. Och det var också då som jag blev frälst. Aces trollbindande licks gick som en blixt rätt in i hjärtat på mig. Det var som att de kom från en annan värld, och när jag läste hans handskrivna hälsning i omslaget där han i egenskap av utomjording hälsade mig som "Kära jordling" föll allting på plats. Ace hade en väldigt oortodox spelstil, den var nästan omänsklig, och därför passade den så bra ihop med hans rymdpersona. Han var inte verklig. Om man lyssnar på baktakten i solot till "100,000 years" eller vad han gör i andra delen av solot i "Parasite" – eller egentligen vadsomhelst – står det klart att ingen annan lät som honom. Han hade ett unikt anslag och ett yvigt helt eget vibrato. Det är fantastiskt att jag fortfarande lyssnar på "Alive!" på samma sätt nu som jag gjorde då. När jag senast i dag lyssnade efter endast Aces grejer på plattan fick jag exakt samma känsla som för 40 år sedan. Det är säkert patetiskt enligt vissa, men jag tycker det är underbart.

ALEX: Vi har lyssnat fler gånger på "Alive!" än vad vi tänker tillstå. Och det går fortfarande att upptäcka nya grejer och lyssna på den med nya öron. Det är väl en del av våra diagnoser också, att vi hela

"Det var då som jag blev frälst. Aces trollbindande licks gick som en blixt rätt in i hjärtat på mig"

Michigan Palace i Detroit den 15 maj 1975. Kiss filmade promotionfilmer för "C'mon and love me" och "Rock and roll all nite". De passade även på att ta omslagsbilden till "Alive!", som bland annat spelades in i Cobo Hall i samma stad dagen därpå. Då blev det även livepremiär för dessa dräkter.

tiden letar efter någonting. Det är gissningsvis sällan som du sätter dig i vardagsrummet med ett sexpack öl och headbangar till "Alive!", utan du vill ha någonting av den skivan fortfarande och det finns kvar där även efter 40 år. Det är häftigt. Vi har gjort samma resa på det sättet att Ace även var min första idol i bandet. Jag lyssnade däremot inte på instrumenteringen alls de första åren, det var bara musik och skitcoola bilder och grymma omslag som gällde. "Unmasked" (1980) var min första skiva och jag studerade omslaget i detalj. Självklart var det Ace som stod ut mest för en liten femåring. Jag visste av någon anledning att han sjöng lead på "Talk to me" och den blev

ACE OCH ALEX 2009

min låt i ganska många år. Om jag aldrig hade fått höra "Unmasked" genom min kusin så hade mitt liv antagligen varit oändligt mycket gråare och tristare än vad det blev, och precis allting som jag gör i dag är Ace en otroligt stor del av. Grejen med Ace var att han aldrig förställde sig. Han försökte aldrig vara som Gene Simmons och föra sig fint i salongerna. Det brydde han sig inte ett skit om. Han krävde att salongen skulle anpassa sig efter honom. Det tycker jag är ganska fint. "Bjud mig, jag kommer, men det är så här jag ser ut." Det är en grej som jag har tagit med mig i livet, ännu mer nu på äldre dagar. Livet är för kort för att försöka passa in eller vara andra till lags.

”Boutwell, företaget som låg bakom Kiss Armys prylar, sålde fler affischer på Ace än på Gene”

FOTO FIN COSTELLO/REDFERNS

RYMDFARAREN SPACE ACE

Ace tycktes alltid vara i sin egen värld. Han var disträ. Flummig. Att han dök upp till Kiss provspelning i december 1972 iförd en orange och en röd sko var inget uttryck för alternativt mode. Det berodde på att han hade en massa murriga lampor i olika färger i sitt rum och i stressen att komma i väg såg han inte att det var ett udda par skor som han krängde på sig.
Ace var gänglig och även lätt kobent, vilket fick honom att röra sig på ett annorlunda sätt. Till på köpet pratade han på ett lite lustigt sätt och hans oftast hysteriska skratt lät som att det kom från en annan galax. Hela hans uppenbarelse var som från en annan värld. Samtidigt hade han under hela sin uppväxt närt en djup fascination för rymden. Under början av 1973 var hans sminkdesign den första av de fyra att sitta på plats och förbli tämligen oförändrad. Det var som att han var född till Space Ace.

CARL: Alex, jag vet att du har tyckt att det varit blaj när jag pratat om ufo:s och utomjordiskt liv med Ace, men jag tycker att det är intressant just för att det visar att han verkligen hade en riktig fascination för rymden. Det var inte bara en påklistrad image. Jag gillade att prata om rymden med honom eftersom det hänger ihop med när jag första gången läste den där hälsningen i ”Alive!”. Man ska absolut inte ta något ifrån Ace angående hans image, men på senare år har vår forskning visat att lapparna i ”Alive!” egentligen var författade av Peggy Tomarkin på Howard Marks Advertising, reklambyrån som tidigt hade ett finger med i Kiss. Det var även hon som beskrev medlemmarnas alter egon i fantasifulla ordalag i Kiss Armys utskick. Hon diktade ihop att Ace kom från en planet som hette Jendell och var obekant med jordens gravitation. Därför hade han kraftiga magneter i de höga platåstövlarna som höll nere honom på den här planeten. Det var såklart kittlande, och kanske var det därför som Ace blev den populäraste medlemmen i Kiss under 70-talet. Boutwell, företaget som låg bakom Kiss Armys prylar, sålde fler affischer på Ace än på Gene. Aces karaktär var den tydligaste. Genes tidiga dräkter i all ära, men det var Aces trekant som syns på omslaget till ”Hotter than hell” (1974) som var mest iögonfallande. Det var länge ingen som riktigt visste vad Paul Stanley skulle föreställa och vare sig han eller Peter Criss hade under ganska lång tid dräkter som hängde ihop med deras karaktärer.
ALEX: Gene och Ace hade egna stunder på konserterna också. Det hade i och för sig Peter också. Och nog för att Peter var en extremt viktig del av soundet och en viktig del av bandet, men det ligger mycket i det där med att när det gjordes dockor av de fyra medlemmarna sålde hans sämst. Likadant när alla i bandet gav ut soloalbum 1978, Peters sålde sämst. När de bråkar om vem som ska få sminka sig till vem i Kiss i ”Family guy” säger de: ”Inte ens Peter Criss vill vara Peter Criss!” Vilket i och för sig är ganska kul.

ACE SOM SOLOGITARRIST

Det är på något sätt passande att Aces historia innan Kiss är den som är mest mystisk. Det finns förvisso tidslinjer över samtliga band han var med i från och med 1964 – The Four Roses, The Exterminators, The Microorganisms, The Outrage, The Magic People, King Kong, Cathedral, Honey – men utöver några suddiga bilder och handritade flygblad finns det inget mer att hämta. Inga ljudupptagningar existerar och inga före detta bandkamrater har uttalat sig. Det är först under andra halvan av 1970, när han började spela in en sedermera kasserad platta med det hippieblommiga gänget Molimo, som det finns något bevarat.

CARL: Redan på de här Molimo-låtarna hör man att det är Ace som spelar, trots att han var tillbakahållen och inte fick chansen att bre ut sig.
ALEX: Exakt. När vi kom över en skiva med en radiosändning pratar discjockeyn över gitarrsolot, men man hör ändå att det är Ace som lirar. Vilket egentligen är helt orimligt för han borde ju inte ha hittat sin form där. Något som har slagit mig de senaste 15 åren, när jag

börjat lyssna på musik väldigt mycket i hörlurar, är hur ofta han inte kompar "vanligt". Speciellt i livesammanhang. Han lägger små licks, som i "Strutter", när Paul matar ackorden. De gör inte alls samma sak, de dubblerar inte varandra. Om man lyssnar på andra band med två gitarrister, som Adrian Smith och Dave Murray i Iron Maiden eller KK Downing och Glenn Tipton i Judas Priest, så kompar de varandra på snarlika sätt. Visst, de har självklart olika spelstilar när det kommer till solon, men kompandet var inte alls spretigt. Med Kiss var Ace ofta borta på sin egen sida i sin egen värld och man visste inte riktigt vad som skulle hända. Ibland kompar han enkelt, ibland så kommer det små Ace-filidutter som kanske inte alltid passar så bra, men det är därför de ska vara där. De gör någonting med låten, som inte hade varit densamma om han och Paul spelat likadant.

CARL: De ville att det skulle låta som en stor gitarr, vilket de hämtat från Humble Pie. Apropå "Strutter", i solot visar Ace att han kunde få ut mer ur en enda ton än vad de flesta kan få ur hundra toner.

ALEX: Det är inte för inte som "Goin' blind" har ett av Aces bästa solon. Sett till antal toner är de inte så många, men det finns ingen som sätter det solot som han. Sättet som gitarren liksom blöder inträffade nog bara en gång och det var i en tagning just där och då 1974. Alla kan spela tonerna, men de kan inte spela solot, det kom någonstans inifrån som inte alla har. Det charmiga med Ace var att han nog inte ljög när han sa att om han hade vetat att han skulle influera så många gitarrister hade han övat mer. Jag tror inte han hittade på det när han sa det, men han var nog heller inte alltid helt medveten om att han kunde skriva solon som du och jag kan nynna på. Det kan jag sällan med Dream Theater. Och det verkar ha kommit så lätt för Ace. Det var grejer som folk bara kan drömma om att skriva. Vi har lite alternativa tagningar på 70-talslåtar och då hör man att stommen till vissa solon finns men han har inte hittat rätt ännu. Sedan kommer den tagningen där han sätter det som vi lyssnat på 480 gånger tills det har blivit en del av vår benmärg.

CARL: Jag har alltid älskat hans ryckiga fraseringar som blandas med långa skeva bändningar, som i "Calling Dr. Love" eller "Shock me". Men jag håller med om att "Goin' blind"-solot är magiskt. Spöklikt och världsfrämmande. Ace berättade att han brukade få en slaskmix och öva på sina partier så att han åtminstone hade en idé om vad han skulle göra när han kom till studion. Därmed var det på ett sätt oftast en blandning mellan skrivna solon och improvisationer. Däremot var solot i "Strange ways" från "Hotter than hell" helt improviserat och många håller det som hans bästa. Han har sagt att han ställde sig framför Marshallstacken och brottades mot rundgången på högsta volym i inspelningsrummet. Som du säger reflekterade han aldrig över sitt solande. Ibland kunde han säga att det solo han själv höll högst var det i "Detroit Rock City", men det var ju inte han som skrev det utan producenten Bob Ezrin. När jag bad honom att nämna sina fem bästa solon fick han kämpa, men han sa att någon nyligen uppmärksammat honom på att han gör ett bra solo i "The oath", så det var han nöjd med – men det är ju Paul som spelar det! Ace kan i och för sig ha tänkt på när de framförde "The oath" live i tv-programmet "Fridays" 1982 och han tog solot, men det tror jag knappast. Det visar hur lite han reflekterade över vad han faktiskt gjort.

ALEX: En specifik grej är när de framförde "Beth" på "MTV Unplugged" 1995. Jag gillar det solot lika mycket nu som när jag först hörde det. Det var så oväntat att det skulle vara ett gitarrsolo i "Beth". Och även om Ace 1995 inte var den piggaste Ace i historien så bara kom det här solot – ett klassiskt Ace-solo som bara existerar i hans huvud. Sedan fick vi ta del av den oklippta filmen som visar att de vill ta en backuptagning…

CARL: … och då säger Ace att han tänker testa ett annat solo. Då blir det ju inte riktigt en backuptagning. Man märker att Paul blir lite nervös, för när de sitter där framför kamerorna ska allt vara inrepat och bestämt. Det pekar också på hur okonventionell Ace var.

ALEX: Och även om båda solona är bra är det första tvivelsutan det bästa. Han hade melodier i sig på ett sätt som andra människor bara kan drömma om och ofta kom de ut i ett solo som "Got to choose", som är så bra att man blir förbannad när man tänker på det. Och återigen, det handlar inte om att det är svårt att spela det. Det är ett av de roligaste solona som finns att spela. Oavsett effekter som han har använt hör man att det är Ace som lirar. Det är någonting i tonerna och soundet som gör att det låter Ace oavsett om det är "Talk to me"-solot eller om det är någonting från "Rock and roll over" (1976) eller "Frehley's Comet" (1987). Och det är inte bara spelsättet utan man hör det i ljudet. Under "Love gun"-turnén 1977 hade han hela sin högtalarstapel bakom sig, men han ska ha pluggat in i en liten Fender Champ-kombo bakom scenen.

CARL: Enligt vår vän Emil Örtenmark verkar Ace under de tidiga åren ha använt någon sorts booster innan signalen gick till förstärkaren. Ace ska ha nämnt en Electro-Harmonix LPB-1. Tittar man på tidiga bilder ligger det något litet ovanpå förstärkarhuvudet som han pluggar in i, vilket verkar vara en sådan. I början av 1975 satt den fasttejpad med silvertejp längst till höger på förstärkarens frontpanel. Men för att vara någon som älskade prylar och uppfann både raketavfyrningar och en rykande gitarr – och lät bygga sin egen hemmastudio redan 1979 – var Ace förvånansvärt ointresserad av förstärkare och högtalare. Han brukade säga att han var glad bara han hade en Les Paul och en Marshall att plugga in i. Det satt i fingrarna, helt enkelt. Om han borde ha övat mer borde han i så fall ha gjort det i modern tid. Många ser honom som en slarvig gitarrist, men det beror på vilken era man lyssnar på. Han peakade som gitarrist 1977 och kollar man på livefilmer från det året är det ingen som kan säga att han inte var vass. Han kunde lira skitfort och snyggt utan tillstymmelse till döda toner.

”Det charmiga med Ace var att han nog inte ljög när han sa att om han hade vetat att han skulle influera så många gitarrister hade han övat mer”

ALEX: Hela bandet peakade nog sommaren 1977. Alla var överväldigade över framgången. Gene var mer vildsint demon än vad han varit någonsin innan. Från att ha varit mer tillbakadraget ond var han nu nästan sjövild när han befann sig på scenen. Paul var ofta övertänd och vrålade alla låtpresentationer på ett sätt som han inte hade gjort innan. Ace peakade också här, åtminstone som livegitarrist. I studion skulle han fortsätta att utvecklas några år till. Bäst är han nog på "Unmasked", där han är i sitt mest progressiva esse rent solomässigt. Han får inte jättemycket utrymme på "Dynasty" (1979) för det är inte så mycket gitarrdrivna låtar på den. "2,000 man"-solot kan både du och jag lira, det händer inte så himla mycket i det, men det låter aldrig som när Ace gör det.

CARL: "2,000 man" är ett typiskt Ace-solo. De jättelånga bändningarna som inleder solot skapar en otrolig spänning innan tonen till slut hamnar rätt.

ALEX: Det är synd att han inte fick feeling för "(Music from) The elder" (1981). För just då hade han ändå kvar tekniken. I stället blev den droppen för honom. Till skillnad från "Dynasty"-turnén lirade han riktigt bra under "Unmasked"-turnén. Han trädde fram och framförde till och med fler nya låtar än Gene under konserterna. Ace hade aldrig fler egna låtar med i setet än under den turnén.

CARL: Samtidigt ligger ett av mina favoritsolon just på "(Music from) The elder". Det är David Gilmour-klass på det som Ace gör i "Under the rose". Grejen är att han la en massa solon hemma i sin studio Ace

FOTO **PEDER ANDERSSON/PREMIUM ROCKSHOT**

Eriksdalshallen, Stockholm den 9 oktober 1980. Kiss besökte Sverige för andra gången och Gene Simmons delade nu på leadsången i "Cold gin" med Ace.

In The Hole och skickade upp till de andra där de jobbade i Toronto i Kanada. Sedan blev han vansinnig när det visade sig att producenten Bob Ezrin hade ratat det mesta som han hade gjort. Det är förmodligen på grund av Bob Ezrin som Aces dna inte är så tydligt heller på "Destroyer", som Ezrin också producerade. "Detroit Rock City" har som sagt inget Ace-solo och det som finns i "King of the night time world" lär han inte heller ha haft mycket att göra med.

Sedan blev han utbytt på "Sweet pain". Han har sagt att han har kvar sina originalpålägg till "(Music from) The elder", men jag vet inte. Han påstod att han hade spelat in de jam som han gjorde i Ace In The Hole med basisten Dennis Dunaway och trummisen Neal Smith från Alice Cooper, men när jag tog upp det med Dennis sa han att så inte var fallet, eftersom Ace inte visste var inspelningsknappen fanns i sin egen studio. Förhoppningsvis finns det väl några tejper som går att rädda.

ALEX: Det hade varit kul att höra de mytomspunna "Backstage pass" och "Insufficient data" från 1979 där vi bara har sett en bild på demokassetten. Det finns även kassetter med vad som verkar vara embryon eller demos på bland annat "Save your love", "Talk to me" och "2,000 man". Ace hade glömt ett gäng tejper hos sin dåvarande fästmö som hon sedan försökte sälja efter att han hade dumpat henne. Hon fick order om att sluta men hann sälja några innan hemsidan togs ner, varav en var en kassett med texten "Ace solos" och datumet den 20 september 1982 på. Förhoppningen var att få höra vad Ace hade försökt bidra med till "Creatures of the night", men tyvärr var det inte något som liknade Kiss på den kassetten. Det var överspelat med skivor av andra band.

CARL OCH ACE 2015

ACE SOM LÅTSKRIVARE

Den första låt som Ace någonsin skrev var "Cold gin", som hamnade på Kiss självbetitlade debutalbum 1974. Han fortsatte att bidra med material, men han var inte den drivande låtskaparen i Kiss. Efter att han hade gjort sångdebut 1977 på "Love gun" med sin egenkomponerade "Shock me", följt av "Rocket ride" på "Alive II" senare samma år, flödade dock musiken ur honom.

CARL: Som låtskrivare var Ace mest fruktsam mellan 1978 och 1980. De tre åren var otroliga för honom. Vi nämnde att han var den mest populära medlemmen i Kiss, vilket klargörs av att hans soloalbum sålde mest. Låt gå för att skivan alstrade en hit med "New York groove", men under lång tid höll de flesta Aces album som det bästa av de fyra. I dag är det många, inklusive mig, som har omvärderat det. Hur uppspelt jag än blir av "Rip it out" har plattan inte stått emot tidens tand lika bra som Pauls soloskiva. Ibland känns den lite väl enkel, men den är fortfarande förbaskat charmig. Den skriker verkligen Ace.

ALEX: "Fractured mirror" är fantastisk. Om det är eklektiskt att Gene sjunger "When you wish upon a star" på sitt soloalbum är det inte oförståeligt, eftersom det var den låten som fick honom att älska Amerika när han emigrerat dit som barn. "Fractured mirror" är lika lite Kiss som "When you wish upon a star". Den är drömsk och kommer från någon helt annan plats än "Parasite". Bortsett från "Love theme from Kiss" gjorde Kiss inga instrumentala låtar, men Ace hade en melodislinga som han bara byggde vidare på. Det är så olikt Kiss så det finns inte. Och varje gång jag hör "What's on your mind?" på hans soloplatta blir jag glad. Nu på vuxna dagar har jag insett att där ligger både en elgitarr och en akustisk gitarr som plockar. Det tycker jag är jättekul, för det fattade jag inget av när jag var liten.

CARL: Framgången med soloplattan innebar att han tog alltmer plats på "Dynasty". Där hade han med tre låtar, en mer än Gene. Och på "Unmasked" sjuder hans tre låtar av självförtroende. Sedan gick det utför, vilket jag är övertygad om har att göra med att det knappt finns en enda bild från "Unmasked"-turnén där han inte är förevigad med simmig blick och en flaska i handen. I de klassiska tv-intervjuerna från den här tiden, "Tomorrow show" 1979 och "Countdown" 1980, är han riktigt kokainstinn. Vi har i en av våra böcker ställt oss på Genes sida angående "Tomorrow show", att man lider med honom och förstår det besvärliga med att jobba med en missbrukare. Det går dock inte att blunda för att de behövde en Ace som kunde lätta upp det ibland för strukturerade Kiss runt denna period. Just denna intervju visar tydligt olikheterna i bandet. En hysterisk Ace och en surmulen Gene. Det måste skava lite i ett band för att det ska bli intressant. Kiss hade varit tråkigt med fyra Gene Simmons och det hade aldrig fungerat med fyra Ace Frehley. De behövde varandra. Och man älskar att Ace var en "loose cannon".

ALEX: De hade gjort några liknande helgruppsintervjuer för tv tidigare. I "Nightbird" 1977 satt de alla fyra runt ett bord i en park. Ingen människa minns en enda strof från den intervjun, just eftersom det var en vanlig intervju med fyra rockartister. "Tomorrow show" med en påkolad Ace kommer man ihåg och många kan citera stora delar av intervjun. Och det är bara Aces förtjänst. Intervjun är både sorglig och rolig på samma gång. Det är väl det som tyvärr definierar Ace efter 1977. Det fanns en svärta, något självdestruktivt som vi aldrig kommer att förstå. Hans destruktiva leverne verkar ha funnits där ända sedan början och orsaken till det hade varit intressant att veta. Vi har rätt så bra koll på Ozzy Osbourne som kom från industriella förhållanden och bara ville därifrån såväl fysiskt som mentalt, varpå han tog alla stimulantia som kom hans väg. Visst, Bronx i New York där Ace växte upp var också tufft, men egentligen vet man inte supermycket om hans uppväxt.

CARL: Han har nämnt att han hatade att ha tråkigt. Jag tror att det var den här vardagstristessen som han var så allergisk mot och flydde från. Samtidigt hade han bevisligen inga spärrar. Jag har även förstått att han hade en hel del hjärnspöken som han försökte jaga bort med substanser. När han fyllde 65 frågade jag honom om han kunde se sig själv i den här åldern när han var yngre. Han skrattade kluckande och sa att han inte trodde att han skulle bli 30 år. Och det var just 1981, när han fyllt 30, som det verkligen började gå utför för honom. Det sista han gjorde med Kiss var en europeisk promotionturné mot slutet av 1982. Internt hade han redan lämnat Kiss och på alla bilder ser han helt död ut i blicken. Han hade checkat ut för länge sedan. Gnistan som fanns där tidigare är helt borta, särskilt på bilderna vi

"Kiss hade varit tråkigt med fyra Gene Simmons och det hade aldrig fungerat med fyra Ace Frehley"

FOTO ABC PHOTO ARCHIVES/DISNEY GENERAL ENTERTAINMENT CONTENT VIA GETTY IMAGES

New York den 30 juli 1980. Gene Simmons, Ace Frehley och Paul Stanley presenterade sin nye trummis Eric Carr i tv-programmet "Kids are people too". Fem dagar tidigare hade denna sättning av Kiss haft livepremiär på Palladium i New York City.

Ace under "Trouble walkin'"-eran. Skivkontraktet förnyades aldrig och under 90-talets första hälft gick turnéerna under namn som "Just for fun" och "Kick ass". Under sommaren 1995 turnerade Ace och Peter Criss ihop under parollen "Bad boys"-tour.

FOTO **GENE AMBO/ICONICPIX**

såg i tidningen Okej. Det gör ont att se dem. Därför tycker jag att det är intressant att du valde att tatuera in den i mitt tycke värsta bilden på honom från den här fotosessionen.

ALEX: Sådant förstod jag inget om när jag såg bilden första gången. Jag var sex år och visste ingenting om någonting. Jag visste bara att det var Kiss och att det där var Ace och det var min idol. När jag ville ha Ace som tatuering ville jag ha en bild som inte bara var cool med rykande gitarrer, blod, eld, död och skräcksymboler. Jag ville ha en bild som jag har burit med mig genom livet på ett annat sätt. Och det är just den här bilden. Det enda som tatueraren fick lov att ändra var att räta upp huvudet, för att det blir snyggare på benet. Men jag ville att sminket skulle vara exakt rätt, att bristningarna i pannan skulle vara med. Han är dåligt sminkad, antagligen eftersom han vid den här perioden skiter lite i vilket. Jag krävde att det skulle vara med. Det ser lite ut som att tatueraren har gjort fel, men det är en del av bilden som jag älskade så innerligt och fortfarande gör. Vi kommer aldrig att få veta var svärtan bakom ögonen kom ifrån, men för mig betydde bilden bara kärlek paradoxalt nog. För det var det bästa som fanns.

Faksimil från Okej #4 1983 som låg till grund för Alex tatuering 2019.

FREHLEY'S COMET

Efter att ha lämnat Kiss 1982 och varit involverade i några otäcka bilolyckor gick Ace ner sig totalt. Det tog många år och många ofruktbara försök att få soloprojektet Frehley's Comet att lyfta. Medan Kiss sminkade av sig 1983 fortsatte Ace att vägra låta sig fotograferas för tidningar utan att dölja sitt ansikte – trots att han gjorde en rad osminkade klubbspelningar under början av 1985. Han ville hålla på demaskeringen till lanseringen av albumet som var tänkt att släppas mot slutet av 1985. Så blev det inte, skivan kom inte förrän sommaren 1987, och däremellan visade han utan större hullabaloo upp sin nuna i ett par annonser för gitarrmärket Washburn och förstärkartillverkaren Laney.

CARL: Jag kan inte ens förklara hur mycket jag såg fram emot "Frehley's Comet". Skivan levde upp till mina högt ställda förväntningar och jag lyssnade mer på den än på Kiss "Crazy nights", som släpptes bara några månader senare. I min värld var Frehley's Comet exakt lika viktiga som Kiss. Jag tycker att den skivan håller än i dag. Trots att det är konstigt att Ace lät Tod Howarth ta så mycket plats som sångare och låtskrivare.

ALEX: Det var nog ett sätt att göra plattan dynamisk. Ace behövde en motpart. En låt som Tods "Something moved" behövdes, precis som "Calling to you", som är en omarbetad version av "Megaforce" med Tods tidigare band 707. Om Ace hade fått råda hade alla låtar låtit som "Love me right" och "We got your rock", som är de rakaste och samtidigt svagaste spåren på plattan. Med det sagt är "Rock soldiers", "Breakout", "Dolls" och Russ Ballard-covern "Into the night" inget annat än fantastiska. Och "Stranger in a strange land" är förvånansvärt bra för att vara ganska enkel.

CARL: Det coolaste i "Stranger in a strange land" är att han bänder en halvton i riffet, precis som han gör i "Shock me". Återigen något som är tämligen unikt.

ALEX: Ace var lite som Ozzy i att han gärna sjöng riffet, som han gör i den här refrängen. Det stämmer inte alltid med Ace, men vi hittar det i flera fall. Det var länge inne att klaga på att man är kass om man bara sjunger efter riffet. Jag kastar inga grisar i eget glashus utan har säkert i ointelligenta tider stämt in i den kören både en och två gånger, innan jag lärde mig att tänka på riktigt. I dag tycker jag att det är charmigt när det händer, för det är sannerligen inte i alla låtar. Vem uppskattar inte refrängen i "Rocket ride"? Jag tycker att det är sött att han följer riffet.

CARL: Det kromatiska introt till "Rocket ride" kan vara det enklaste riff som någon i rockhistorien någonsin har fått för sig att spela in. Men det var också därför som jag tokälskade Ace när jag var barn. Hans låtar kunde vara enkla som barnramsor. Det var först när man blev äldre och lärde sig förstå svårt musikaliska band som Rush som man insåg hur enkel en låt som "Rocket ride" egentligen är. Nu har jag gått hela varvet runt. Det är charmigt att Ace inte brydde sig om huruvida ett riff var för enkelt eller inte. Det finns en punkig attityd i det.

ALEX: Det är väl därför Ace tilltalar en så mycket. Han var duktig utan att vara virtuos. Han hade sinne för ihågkomliga grejer samtidigt som han ibland gjorde det väldigt enkelt. Ibland lyckades han göra det svåra enkelt. Det svåra är inte att spela solot i "100,000 years" utan att skriva det. Det sa han själv 1996 när Tommy Thayer fick i uppdrag att lära honom solot som han hade glömt. "Vad fan höll jag på med?"

CARL: Samtidigt kunde han skriva något hyfsat invecklat som det akustiska introt till "Rock bottom". Jag undrar var han fick inspirationen till det ifrån, men det gick aldrig att prata om sådant med honom. När jag frågade om hur hans självbiografiska "Rock soldiers", som han skrev ihop med Chip Taylor från The Troggs, kom till ville han först ha det till att musiken var hans och texten kom från Chip. När jag då frågade om han hade berättat om sin trassliga historia för Chip ändrade han sig och sa att det kanske var tvärtom, att han själv hade skrivit texten och Chip musiken. Han hade ingen koll alls. Det var heller ingen vits att fråga vad han bidrog med i de Kiss-låtar som han står med som medkompositör på, som "Comin' home" och "Flaming youth". Allt sådant var tyvärr borta.

ALEX: Jag tänker ofta på 1987 och Frehley's Comet. Det var ett kul år för Ace. En stor sommarturné på teatrar som varade till september. De spelade in live-ep:n "Live + 1" och åkte sedan på hösten med som förband till Alice Cooper. De gigen var riktigt bra. Några gig kring nyår med ett piggt band var tyvärr lite av svanesången för dem. De åkte över till Europa och gjorde ett halvtaskigt gig i London i mars 1988, följt av den bleka uppföljaren "Second sighting" och en tyvärr ganska katastrofal sommarturné där de var förband till Iron Maiden, sånär som på något enstaka headlinegig på en klubb eller två. Sedan gick allting i stöpet och Ace försvann, fram till hösten 1989 då han hade slopat namnet Frehley's Comet och gav ut soloskivan "Trouble walkin'". Den tyckte jag var fantastisk när den kom. Den är fortfarande bra och jag tycker att den är hästlängder bättre än "Second sighting". Att han spelade in Paul Stanleys "Hide your heart" var i och för sig lite onödigt, men ingen visste att Kiss också skulle släppa den i samma veva. Åh, att få vara en fluga på väggen när Paul fick veta det. Oj, oj, oj.

"I min värld var Frehley's Comet exakt lika viktiga som Kiss. Jag tycker att den skivan håller än i dag"

FOTO **GENE AMBO/ICONICPIX**

"När Kiss kastade in handduken fortsatte han, trots att de stora arenornas tid var förbi. Han var rock'n'roll in i det sista"

CARL: Enligt Ace ringde Gene upp honom och bad honom att ta bort den från "Trouble walkin'" innan den släpptes. Vilket han såklart inte gjorde. Versionerna är ändå hyfsat olika. Länge tyckte jag att Aces version var svagare, men i dag gillar jag ruffigheten i den, eftersom den passar låtens tema bättre. Kiss gjorde en snygg produktion av "Hide your heart", även om albumet "Hot in the shade" (1989) som den var med på skulle vara en återgång till det mer opolerade Kiss.

ALEX: Ja, jag håller med. Jag gillar både Bruce Kulicks solo och Aces solo. Aces solo är inte komplicerat, men det är kärt. Återigen, lite melodiöst, lite enkelt. Minnesvärt.

CARL: Större delen av Skid Row var med och skrålade på "Trouble walkin'" och det var runt den här tiden som Aces status som inflytelserik gitarrhjälte växte efter att han börjat uppmärksammas av den nya generationens gitarrister. Några år senare poserade han med Dave "Snake" Sabo från Skid Row och Dimebag Darrell från Pantera på omslaget till Guitar World. Sedan började alla från Scott Ian i Anthrax till Tom Morello i Rage Against The Machine att hylla honom. Lustigt nog låter ingen av dem som Ace. Det förstärker bara det vi sagt tidigare om hans unicitet.

ALEX: Trots att Ace influerat mängder av gitarrister som blev stora under den perioden passade hans spelstil inte längre in. Plattorna

Tiger Stadium i Detroit, Michigan den 28 juni 1996. Det var det officiella startskottet för den bejublade "Alive/ Worldwide"-turnén som gick i mål ett drygt år senare. Sverige fick besök av den sminkade originalsättningen både i december 1996 och i juni 1997.

han släppte var bra, men konserterna gick inte riktigt hem hos gemene man. För oss var det fantastiskt att få höra "Rip it out", "Shock me" och sådant som Kiss inte spelade. Men för de flesta var han den gamle farbrorn som för tio år sedan hade smink på sig i ett annat band. Han passade inte in. Det fanns ändå något inom honom som gjorde att han aldrig gav upp. Han stod hellre på The Wave i Staten Island 1994 än att han inte stod på The Wave i Staten Island 1994. Kommer du ihåg som vi väntade på en ny soloskiva efter "Trouble walkin'"? Det började ryktas om en ny skiva i fanzines, och han gjorde några demos 1994, men det dröjde innan vi fick höra inspelningarna med "Sister" och "Take me to the city". "Sister" lirade han live redan 1995 och det var käckt att han spelade in den på riktigt långt senare på "Anomaly" (2009).

CARL: "Sister" är en av de bättre låtarna på den plattan. Även "Take me to the city" är förvånansvärt bra med en snygg melodi. Efter att jag hade intervjuat honom på Trädgår'n i Göteborg 2009 bad jag honom att signera "Take me to the city"-singeln. Det är en kanske inte helt officiell splitsingel där det finska humppabandet Eläkeläiset gör en tolkning av Kiss "I was made for lovin' you" på b-sidan. Ace vände på omslaget och bara glodde på bilden med de lustiga finnarna på. Kugghjulen snurrade för fullt i huvudet på honom men han sa ingenting. Själv hann jag inte förklara vad det var innan jag blev bryskt utvisad av en stressad turnéledare.

KISS OCH SOLO IGEN

Utan en ny soloplatta att marknadsföra började Ace under 90-talet framföra allt fler låtar från sin tid i Kiss. Samtidigt började Kiss att gräva djupare i sin låtskatt och dammade av låtar som de inte hade luftat sedan Aces tid i bandet.
1996 var en sminkad återförening av Kiss originalsättning ett faktum och plötsligt erhöll både Kiss och Ace större status i rockvärlden än vad de någonsin hade haft.

ALEX: När återföreningen hände tyckte jag att det var det mest spännande som hade skett i mitt liv. Som att allt som jag någonsin hade drömt om faktiskt kom till liv. Och det allra, allra viktigaste för mig var att jag skulle få se Ace på scen. Sminket och dräkterna var också kul, men jag hoppades mest bara så innerligt att jag skulle få höra Paul skrika frasen "Ace Frehley, lead guitar" efter hans solo. Samtidigt fanns det också en oro kring hur det skulle låta och se ut, alla var äldre och speciellt Ace hade inte direkt hållit sig i form under 90-talets första hälft. Donington var det första giget som vi såg på turnén 1996, men det var på ett så stort område och bandet var så långt borta att jag inte fick känslan som jag hade hoppats på i alla år. Det var i Stockholm i december som jag fattade att det var sant på riktigt. Jag stod näst längst fram och Ace stod ibland rakt ovanför mig. Det var nästan obeskrivligt, det var på riktigt. Det var verkligen sant. Även om inspelningar från konserterna gör gällande att de inte hade åldrats hur bra som helst kan ingenting sudda ut känslan från kvällen i Stockholm, och den allra största anledningen till att det var pur magi var Ace. Det kändes som att jag på något sätt kunde kanalisera och vara med om galenskapen runt 1977, det monstruöst stora Kiss.

CARL: Jag är glad att återföreningen hände och att Ace blev tvungen att ta sig i kragen. Det slog kanske inte gnistor om honom längre men han satte sina grejer klanderfritt. Sedan ska han ha all heder av att han faktiskt lämnade bandet 2002 efter avskedsturnén utan att låta sig övertalas att fortsätta. Han har som du sa inledningsvis alltid gjort saker på sina egna villkor. Och för det får man respektera honom. Från och med 2009 släppte han sex soloalbum, varav två coverplattor. Det var mer än vad Kiss brydde sig om att göra. Han slutade aldrig att gigga och när Kiss kastade in handduken fortsatte han, trots att de stora arenornas tid var förbi. Han var rock'n'roll in i det sista.

ALEX: När vi växte upp var Ace ouppnåelig. Ju mer vi lärde känna honom så gjorde det honom mänsklig. Nu har han gått varvet runt och blivit den han var för mig när jag växte upp. Han har blivit ouppnåelig igen. Det är inte så att jag har daglig kontakt med Gene, Paul eller Peter, men de lever. De existerar. Chansen att träffa dem är inte obefintlig. Sorgen kommer att visa sig mer framgent i detaljerna, när vi märker att vi alltid måste prata om honom i imperfekt.

CARL: Exakt. Dagen efter Aces död pratade jag om honom i Rockklassiker. Av gammal vana började jag att prata om honom i presens och blev ledsen när jag fick rätta mig själv. Det var först då som polletten trillade ner. Man har alltid undrat hur det kommer att kännas när någon i original-Kiss dör. Nu vet jag hur det känns. Det känns overkligt. En komet som har lyst upp hela våra liv har slocknat. ■